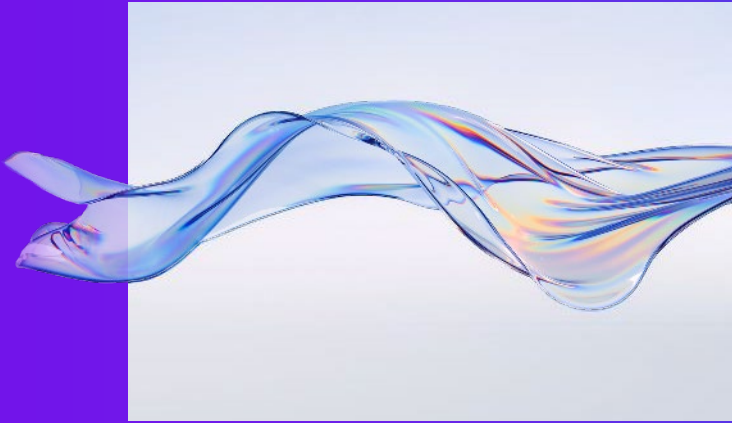

התפתחויות ברגולציה פיננסית בישראל

רבעון 2 – 2023

מחלקת רגולציה – יולי 2023

תוכן עניינים

4-5	תקציר עדכונים וחדושים במערכת הפיננסית בישראל
6-9	1. הגברת התחרות במערכת הפיננסית בישראל
6	1.1 שירותי תשלום וייזום תשלומים
8	1.2 המלצות צוות משרד האוצר בנושא החזקת גופים מוסדיים בחברות כרטיסי חיוב
9	1.3 הוראה בנושא הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה
9	1.4 טיוטה לתיקון כללי הבנקאות בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים
10-13	2. עדכונים וחדושים רגולטוריים במערכת הפיננסית בישראל
10	2.1 בנק ישראל פרסם מסמך עקרונות כבסיס להנפקת השקל הדיגיטלי
10	2.2 דוח רשות החדשנות בנושא מצב ההיי-טק לשנת 2023
11	2.3 הפיקוח על הבנקים משיק מערכת בסביבת ענן לניהול פניות הציבור ובקורות צרכניות
11	2.4 הנגשת נתוני הדוחות הכספיים של המערכת הבנקאית באתר בנק ישראל
11	2.5 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא בנקאות בתקשורת
12	2.6 עדכונים וחדושים ברגולציה בתחום נותני שירותים פיננסיים ונותני שירות מידע פיננסי
13	2.7 עדכונים וחדושים ברגולציה בנושא שיתוף בנתוני אשראי
14-16	3. ניהול סיכונים וממשל תאגידי
14	3.1 חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים
14	3.2 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא נהלים למתן הלוואות לדירור
15	3.3 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים
15	3.4 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מגבלות על חבות לווה ושל קבוצת לווים
15	3.5 קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון אשראי
16	3.6 טיוטת חוזר להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי
16	3.7 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא חשבונות משותפים
17-19	4. שוק ההון
17	4.1 תיקון לתקנון הבורסה בנושא הסדרת תחומי הפעילות המותרים לחש"בים במטבעות ווירטואליים
17	4.2 אזהרה לציבור המשקיעים מפני העברת כספים לחשבון מתווך פיננסי לא מפקח
18	4.3 רשות ניירות ערך פרסמה הצעה להקמת קרנות כספיות חדשות בעלות שקיפות ונגישות מוגברת
19	4.4 תיקון להוראה לבעלי רישיון לייעוץ, שיווק וניהול תיקי השקעות בנושא שירותים באמצעים טכנולוגיים
20-22	5. הגנת הפרטיות והגנת הצרכן
20	5.1 גילוי של הרשות להגנת הפרטיות בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות
21	5.2 הצעות לתיקוני חקיקה בנושא הגנה על צרכנים

תוכן עניינים

המשך

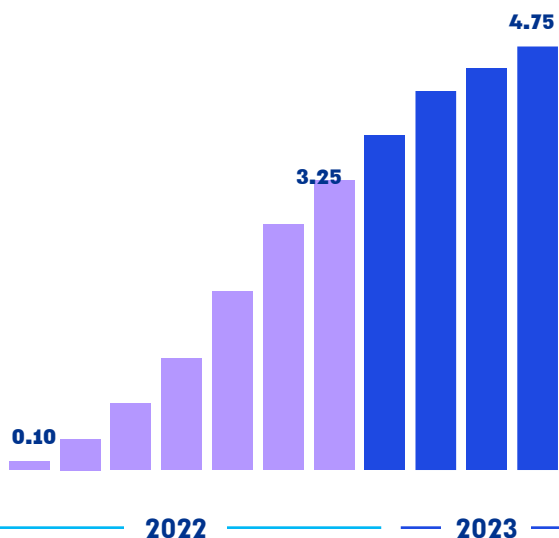
23	6. איסור הלבנת הון
23	6.1 הצעת חוק בנושא מתן סמכות פיקוח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על נותני שירותים פיננסיים
23	6.2 חוזר לתיקון רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור
24	6.3 תיקון לחוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא התקשרות מרחוק עם מקבל שירות באופן מקוון
24	6.4 פרסום תרגום לעברית של דו"ח ה-FATF בנושא המאבק בכספי כופרה
24	6.5 קול קורא לקבלת התייחסות ועמדות הציבור בעניין הקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים
25	6.6 דוח בנושא ניצול לרעה של ארגונים ללא כוונת רווח למטרות מימון טרור
25	6.7 חוזר לתיקון הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור
25	6.8 קובץ שאלות ותשובות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור לנותני שירותים פיננסיים

26	7. הוראות הדיווח לרשויות רגולטוריות ומועדי היישום
-----------	--

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

עיקרי העדכונים והידיעות שפרסמו הרגולטורים הפיננסיים בישראל במהלך הרבעון השני לשנת 2023 (חודשים אפריל – יוני)

שיעור הריבית

שיעור האינפלציה

חטיבת המחקר של בנק ישראל פרסמה את תחזית האינפלציה לשנים 2023-2024 (פרסום מיום 10.7.2023): 3.0% ו-2.4% בהתאמה.

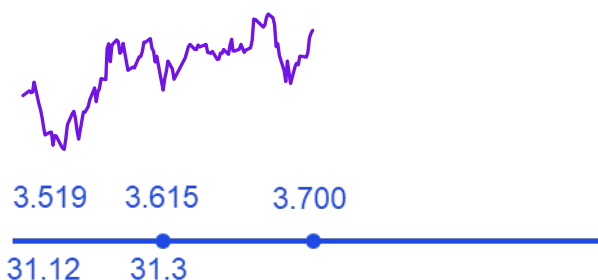
"ב-2024 צפוי שיעור האינפלציה לעמוד על 2.4%. בדומה לתחזית הקודמת מגמת ההתמתנות של קצב האינפלציה השנתית בתקופת התחזית מושפעת מהתפתחות מחירי הסחורות והאנרגיה, וכן מהתמתנות הביקושים לתוצר המקומי, בין השאר בהשפעת המדיניות המוניטרית המרסנת בישראל ובעולם.

גם קצב אינפלציה הנמוך יותר בנקודת המוצא ביחס להערכות קודמות תרם להתמתנות האינפלציה. לעומת זאת, הפיחות בשקל מאז פרסום תחזית אפריל ורמת הפעילות הגבוהה תרמו לעדכון מעלה של תחזית האינפלציה בארבעת הרבעים הקרובים."

שער החליפין \$/₪

שער יציג, בנק ישראל | 30.06.23 – 31.12.22

תקציר חידושים ועדכונים מרכזיים

ברבעון זה חלו התפתחויות רגולטוריות בזירות החדשנות והתחרות בענף הפיננסי ושוק ההון, זאת לצד הוראות רגולטוריות בתחום ניהול סיכונים, שוק ההון ואיסור הלבנת הון ומימון טרור. ולהלן עיקר ההתפתחויות:

- **בזירת התחרות במערכת הפיננסית:** החוק להסדרת העיסוק בשירותי תשלום עבר בקריאה שלישית, זאת לצד התפתחויות נוספות בתחום שירותי התשלום | פורסמו המלצות הועדה בנושא החזקת גופים מוסדיים בחברות כרטיסי האשראי | טיוטה לתיקון כללי הבנקאות בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים.
- **במגמת החדשנות במערכת הפיננסית:** בנק ישראל מפרסם מסמך עקרונות כבסיס להנפקת השקל הדיגיטלי | רשות החדשנות פרסמה דוח מפורט אשר סוקר את מצב היי-טק בישראל לשנת 2023 | בנק ישראל משיק מערכת בסביבת ענן לניהול פניות הציבור ובקורות צרכניות | פורסמו עדכונים רגולטוריים של הוראות לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים ונותני שירותי מידע פיננסי, וכן הוראות ללשכות אשראי בנושא שיתוף בנתוני אשראי.
- **בתחום ניהול הסיכונים וממשל תאגידי:** הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר בנושא עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים הקשורים לאקלים | בנק ישראל פרסם טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא נהלים למתן הלוואות לדירור, חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים, טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, וכן קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי.
- **בתחום שוק ההון:** דירקטוריון הבורסה לניירות ערך פרסם תיקון לתקנון הבורסה בנושא הסדרת תחומי הפעילות המותרים לחש"בים במטבעות ווירטואליים | רשות ניירות ערך פרסמה הזהרה לציבור המשקיעים מפני העברת כספים לחשבון מתווך פיננסי הפועל ללא רישיון, הצעה להקמת קרנות כספיות חדשות בעלות שקיפות ונגישות מוגברת, וכן תיקון להוראה לבעלי רישיון ייעוץ, שיווק וניהול תיקי השקעות בנושא מתן שירותים באמצעים טכנולוגיים.
- **בתחום הגנת הפרטיות והגנת הצרכן:** הרשות להגנת הפרטיות פרסמה גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות | פורסמו מספר הצעות לתיקוני חקיקה בנושא הגנה על צרכנים בשוק הבנקאות.
- **בתחום איסור הלבנת הון:** פורסמה הצעת חוק בנושא מתן סמכות פיקוח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על נותני שירותים פיננסיים מוסדרים | הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמה קול קורא להקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים | פורסם נוסח מתורגם לעברית של דוח ה-FATF בנושא המאבק בכספי כופרה | פורסם דוח בנושא ניצול לרעה של ארגונים ללא כוונת רווח למטרות מימון טרור.

1 הגברת התחרות במערכת הפיננסית

1.1 שירותי תשלום וייזום תשלומים

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים פורסם ברשומות

ביום 22.5.2023 אושר בקריאה שלישית החוק להסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023, המעגן בחקיקה את הסדרת העיסוק בשירותי התשלום הניתנים על ידי גופים חוץ בנקאיים. החוק החדש נחקק כצעד משלים לחקיקתם של חוק שירותי תשלום, התשנ"ט-2019 וחוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021, אשר נחקקו בהתאם להמלצות וועדת המשנה של הוועדה להגברת התחרותיות.

על פי דברי ההסבר לחוק, מטרתו לעודד את התחרות בשוק התשלומים, להביא לשמירה על עניינם של הלקוחות ולעידוד חדשנות טכנולוגית בקרב נותני השירותים הפיננסיים. החוק מהווה חלק משלים לאסדרת הפעילות המסורתית בתחום התשלומים האלקטרוניים הכלולים בדיקטיבת האיחוד האירופי בנושא התשלומים (PSD2).

החוק מסדיר את העיסוק בשורה של שירותי תשלום, כמפורט להלן:

סוג הרישיון הנדרש		הסבר	השירות
רישיון שירותי תשלום (חברת תשלומים)	רישיון ייזום בסיסי		
	✓	כתיבת הוראת תשלום על ידי צד ג' נותן שירותי תשלום (TPP) באמצעות מערכת ממשק למתן הוראות תשלום (API) בחשבון תשלום של משלם (לקוח) המנוהל על ידי מנהל חשבון תשלום (בנק) שאינו נותן שירות ייזום התשלום, לבקשת הלקוח.	כתיבת הוראת תשלום (ייזום בסיסי)
✓		מתן הוראת תשלום הניתנת באמצעות מערכת ממשק למתן הוראות תשלום, בשם משלם למנהל חשבון התשלום של המשלם, לבקשת הלקוח.	מתן הוראת תשלום (ייזום מתקדם)
✓		ניהול חשבון המיועד לביצוע פעולות תשלום, בין שיש ייעודים נוספים לחשבון ובין שלא.	ניהול חשבון תשלום
✓		קליטה של פעולת תשלום ועיבודה לשם זיכוי המוטב בכספים המועברים במסגרתה, וכן זיכוי המוטב.	סליקה של פעולות תשלום
✓		העמדה של אמצעי תשלום לרשות המשלם והתחייבות לבצע הוראת תשלום שתינתן באמצעותו.	הנפקה של אמצעי תשלום

תחולה ותחילה

תחילתו של החוק שנה מיום פרסומו או במועד כניסתו לתוקף של תקנות והוראות בנושאים שונים כמפורט בהוראת התחילה, לפי המאוחר מבניהם. כמו כן, ביחס לשירותי ייזום בסיסי, הוראות החוק יחולו החל בתום שישה חודשים מיום התחילה.

בנוסף, נקבעה הוראת מעבר במסגרתה מתאפשר לעוסקים ותיקים להגיש בקשת רישיון בתוך 3 חודשים מיום התחילה ולהמשיך בעיסוקם כל עוד לא ניתנה החלטת הרשות בבקשתם. עוסקים שהחזיקו ערב יום התחילה ברישיון למתן אשראי או ברישיון למתן שירות בנכס פיננסי יהיו רשאים להמשיך בעיסוקם עד חלוף 24 חודשים מיום התחילה, ובלבד שמסרו על כך הודעה לרשות והגישו בקשה לרישיון לפי החוק עד 18 חודשים מיום התחילה. המשך העיסוק כאמור מותנה בקבלת אישור הרשות על הגשת הבקשה.

מועדי התחילה/תחולה על ציר הזמן													
יוני 24	ספט' 24	דצמ' 24	מרץ 25	יוני 25	ספט' 25	דצמ' 25	מרץ 26	יוני 26	ספט' 26	דצמ' 26			
											כלל הגופים	ייזום בסיסי	
												ייזום מתקדם	
											תאגיד בנקאי	ייזום בסיסי	חובת מתן גישה לחשבון תשלום
											חברת תשלומים	ייזום מתקדם	חברת תשלומים
											בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי	חברת תשלומים	חברת תשלומים
											בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי	חברת תשלומים	חברת תשלומים
											בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי	חברת תשלומים	חברת תשלומים
											בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי	חברת תשלומים	חברת תשלומים

קישור לחוק

בנק ישראל פרסם את מדריך הגישה של גופים חוץ בנקאיים למערכות תשלומים

בחודש יוני 2023, פרסם בנק ישראל (הפיקוח על מערכות תשלומים), מדריך מקיף בנושא גישה למערכות התשלומים המפוקחות בישראל. המדריך מיועד לשקף לגופים השונים, לרבות חברות הפינטק בישראל ובחו"ל, המעוניינים לפעול בשוק התשלומים בישראל או להרחיב את פעילותם בתחום, את הדרישות והחלופות השונות הקיימות לפעילות במערכות התשלומים בישראל. המדריך מפרט על מערכות התשלומים המפוקחות השונות ומתאר את העקרונות והמודלים לגישה ואת שלבי ההצטרפות עבור סוגים שונים של משתתפים, וזאת על מנת לאפשר להם לבחור את המודל המתאים ביותר עבורם, ולהקל עליהם בתהליך זה.

קישור למדריך

גובשו העקרונות להעברת כסף מידיית בין חשבונות באמצעות פרט מזהה

ביום 5.7.2023 פרסם בנק ישראל הודעה בנושא גיבוש העקרונות לשירות חדש להעברת כספים בין חשבונות ללא צורך בשימוש מספר חשבון מלא של המוטב. מטרת השירות החדש הינה לאפשר ללקוחות להעביר זיכויים מידיים ובהמשך גם בקשות תשלום באמצעות פרט מזהה, שאינו מספר החשבון של המוטב, כגון כתובת דוא"ל, מספר טלפון נייד, מספר תעודת זהות או מספר לצורכי מס. העקרונות כוללים את סוגי הפרטים המזהים שבאמצעותם ניתן יהיה לבצע העברות מחשבונות וזאת תוך הבחנה בין חשבון פרטי לחשבון עסקי, וכן פירוט אודות הצעדים שעל המשתתפים במערכת התשלום המיידית לבצע על מנת לתמוך בשירות ולהנגיש אותו ללקוחותיהם.

העקרונות יישומו באופן אחיד על ידי כלל נותני שירותי התשלום הפועלים במערכת התשלום המיידית של חברת מס"ב (מערכת סליקה בנקאית) עד לסוף חודש יוני 2024.

קישור

פרסום רשות ניירות ערך בנושא חוק שירותי תשלום ובדבר הצעת שירותי תשלום וניהול ארנק דיגיטלי ללקוחות הבנקים

ביום 28.5.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הודעה לפיה חוק שירותי תשלום יאפשר לחברות שיקבלו רישיון מרשות ניירות ערך להציע לציבור ולעסקים שירותי תשלום וניהול ארנק דיגיטלי, אשר יתחרו בבנקים ובחברות כרטיסי האשראי.

עוד נאמר בהודעה, כי רשות ניירות ערך תפקח ותפתח את ענף שירותי התשלום בישראל באמצעות מתן רישיונות לחברות המעוניינות לפעול בישראל ולהציע שירותיהן לציבור ולעסקים, אשר יעמדו בהוראות החוק. חברות אלה יוכלו להציע שירותים שונים, כגון: סליקה של פעולת תשלום; הנפקה של אמצעי תשלום; ייזום תשלום שיאפשר חלופת תשלום באמצעות הליך פשוט וקל של העברה בנקאית וכן ניהול ארנק דיגיטלי שיאפשר קבלת שכר, ביצוע העברות ותשלומים, הנפקת אמצעי תשלום חדשים וסליקה של עסקאות תשלום בין בתי עסק ללקוחותיהם.

בנוסף, החוק מסדיר חלופת תשלום חדשה נוספת המכונה ייזום תשלומים אשר תוכל להוות חלופה לאופן בו לקוחות משלמים היום באינטרנט ובמסחר המקוון, ללא שימוש בכרטיס אשראי. ייזום תשלומים צפוי להפחית את הסרבול, לייעל ולפשט את התהליך הקיים היום בביצוע העברה בנקאית באמצעות חברות חדשות שיכנסו לתחום. חברות תשלומים שיקבלו רישיון מרשות ניירות ערך צפויות להתחבר למערכות התשלומים המרכזיות במשק (המפוקחות על ידי בנק ישראל), ובכך לייעל את אופן ביצוע התשלומים, להוזיל עלויות תיווך ולהפוך את תהליך ביצוע התשלומים למהיר, מאובטח וזול יותר.

[קישור לפרסום](#)

טיטת תקנות שירותי תשלום בנושא פטור מהוראות החוק של תווי שי ושוברי מתנה

ביום 19.7.2023 פרסם משרד המשפטים את טיטת תקנות שירותי תשלום (פטור מהוראות החוק) (תיקון מס' 1), התשפ"ג-2023.

בטיטת נכתב, כי ביום 13.4.22 פורסמו התקנות מושא התיקון המוצע, אשר קבעו פטור מהוראות מסוימות בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 ביחס לפעולות תשלום מסוימות וביחס לאמצעי תשלום מסוימים. במסגרת התקנות נקבע הסדר מיוחד לעניין תווי שי ושוברי מתנה, במסגרתו תווי השי וכרטיסי המתנה הדיגיטליים הוחרגו מהוראות שונות בחוק שירותי תשלום ונקבעו הוראות מתאימות שיבטיחו הגנה על הלקוחות בנושאים שזוהו כמהותיים לאמצעי תשלום אלה.

תוקפו של ההסדר נקבע עד ליום 14.10.23. על כן, בטיטת התקנות מוצע לבטל את התקנה הקובעת את תוקף ההסדר, ולאשר את ההסדר כהסדר קבוע בתקנות.

[קישור לטיטת התקנות](#)

1.2 המלצות צוות משרד האוצר בנושא החזקת גופים מוסדיים בחברות כרטיסי חיוב

ביום 11.5.2023 פרסם משרד האוצר את המלצות הצוות לבחינת החזקת גופים מוסדיים בחברות כרטיסי האשראי. על פי דברי ההודעה, הצוות הגיש לשר האוצר את המלצותיו, לפיהן אין מניעה לאפשר לגוף מוסדי לרכוש חברת כרטיסי אשראי. בפרט, נכתב כי הצוות לא מצא מקום להבחין בין רכישה ראשונה של חברת כרטיסי אשראי שהופרדה מבנק ישירות מהבנק, לבין רכישה שניה. בהתאם לכך, הצוות ממליץ לקדם תיקון חקיקה שיבטל את האיסור המונע כיום מגוף מוסדי לרכוש את חברת כרטיסי האשראי "כאל", שהופרדה לאחרונה מבנק דיסקונט, מידי הבנק.

[קישור לפרסום](#)

1.3 הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה

ביום 29.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה. ההוראה נכתבה על רקע החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובפרט בקשר לסעיף 17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, הקובע כי במסגרת הצעה להתקשרות לקוח עם תאגיד בנקאי בחוזה כרטיס אשראי, על התאגיד הבנקאי להפיץ את כרטיסי האשראי של המנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה.

במסגרת ההוראה נקבעו הוראות לעניין הפצת כרטיסי אשראי על ידי תאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות, ובכלל זה הוראות בנושא תנאי הסכם ההפצה של התאגיד הבנקאי עם חברת כרטיסי האשראי, אופן ההפצה, הפרטים שהתאגיד הבנקאי מחויב להציג ללקוח, הוראות לעניין סירוב בלתי סביר להתקשרות עם מנפיק בהסכם הפצה והוראות דיווח לפיקוח על הבנקים.

תחולה: מיום פרסום ההוראה, כאשר הסכמי הפצה שנחתמו עובר למועד זה יותאמו בין הצדדים בתוך תקופה שלא תעלה על שישה חודשים.

תחילה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

[קישור](#)

1.4 טיוטה לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים

ביום 3.7.2023, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) בנושא הארכת תקופת הניתוב בעת מעבר בין בנקים. במסגרת יישום תיקון 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, הקובע כי בנקים נדרשים לאפשר ללקוחות המבקשים להעביר את הפעילות הפיננסית שלהם מבנק אחר (בנק מקורי) לבנק אחר (בנק קולט) באופן מקוון, קבע נגיד בנק ישראל את סוגי חשבונות הבנק שעל הפעילות הפיננסית המתנהלת בהם תחול החובה האמורה. עוד נקבע במסגרת האמורה, כי סוגי פעילות פיננסית מסוימים יועברו גם לאחר מועד העברת הפעילות בין הבנקים ולמשך שנתיים ממועד המעבר (תקופת הניתוב).

בדברי ההסבר לטייטה נאמר, כי בחלוף יותר משנה לאחר מעליית המערכת לאוויר ושעשרות אלפי לקוחות השלימו את תהליך העברת פעילותם הפיננסית בין בנקים באופן מקוון, ולאחר בחינת הממצאים לגבי מאפייני הניתובים במערכת, עלה כי כמות הניתובים עבור כל בקשת נידוד עודנה גבוהה (בין השאר מכיוון שצעדים משלימים להפחתת כמות זו טרם נכנסו לתוקף).

מטעמים אלה הובהר כי ישנו צורך להאריך את שירות הניתוב הניתן ללקוחות שביצעו מעבר בין בנקים באמצעות המערכת המקוונת, במטרה למנוע פגיעה בהם ולשמור על הרציפות של פעילותם הפיננסית.

לפיכך מוצע לתקן את סעיף 5(א) לכללי הבנקאות כך שייקבע שתקופת הניתוב תימשך שלוש שנים, כאשר לטובת לקוחות שהעבירו את פעילותם הפיננסית בין בנקים לפני מועד כניסת התיקון לתוקף נקבעה הוראת מעבר, לפיה תקופת הניתוב שלהם תוארך לשלוש שנים נוספות ממועד כניסת התיקון לתוקף.

תחילה: 21.9.2023.

תחולה: תאגידים בנקאיים.

[קישור לטייטה](#)

עדכונים וחידושים רגולטוריים במערכת הפיננסית בישראל

2

2.1 בנק ישראל פרסם מסמך עקרונות להנפקת השקל הדיגיטלי

ביום 7.6.2023 פרסם בנק ישראל מסמך עקרונות כבסיס לקראת הנפקת השקל הדיגיטלי. על פי בנק ישראל, לשקל הדיגיטלי קיים פוטנציאל להפוך לאמצעי תשלום חשוב במשק הישראלי, אך לשם כך ישנו צורך ביצירת בסיס משתמשים רחב. הוסבר כי כדי שהשקל הדיגיטלי יניב תועלת ממשית עבור הציבור, נדרש אימוץ על ידי מספר רב של משתמשים, דבר שבפני עצמו יגרום לבתי עסק ומשתמשים נוספים לאמץ את אמצעי התשלום החדש.

המסמך מונה מספר מאפיינים שעשויים להגביר את האימוץ של השקל הדיגיטלי על ידי הצרכנים, כגון מכובדות על ידי המדינה שתאפשר קבלת תשלומים ותשלום קנסות באמצעות השקל הדיגיטלי, יצירת חווית תשלום נוחה, יעילה ומאובטחת אשר תבטיח זמינות ומידיות של התשלום.

המסמך גם סוקר מאפיינים שעשויים להגביר את הרצון של בתי העסק לאמץ את השקל הדיגיטלי במידה ויונפק, ובכלל זה עלות אטרקטיבית לבתי העסק בהשוואה לעלויות הכרוכות באלטרנטיבות התשלום הקיימות, וסיוע למינוף המכירות בסביבה הדיגיטלית ויעול תהליכי תשלום אוטומטיים.

בנוסף, המסמך מציג גורמים נוספים שעשויים להקל על האימוץ של השקל הדיגיטלי בהווה, ולסייע לו לשמש כאמצעי תשלום רווח בעתיד, וכן סקירה קצרה של יישומי תשלומים עתידיים שאותם השקל הדיגיטלי עשוי לאפשר, כאלטרנטיבה או לצידו של כסף של המגזר הפרטי, למשל תשלומים זעירים, תשלומים שניתנים לתכנות ועוד.

[קישור למסמך בנק ישראל](#)

2.2 דוח רשות החדשנות בנושא מצב ההיי-טק לשנת 2023

רשות החדשנות פרסמה דו"ח שנתי אשר סוקר את המגמות שחלו בענף ההיי-טק בישראל במהלך שנת 2022 ותחילת שנת 2023. הדוח מציג ניתוח בזווית רחבה של נושאים שונים, כגון חשיבות ענף ההיי-טק לכלכלת ישראל, ביצועיו של ענף ההיי-טק הישראלי ביחס למרכזי חדשנות אחרים בעולם (TECH HUBS) שישראל משווה עצמה אליהם, וניתוח של אבני היסוד עליהן נשען ענף ההיי-טק הישראלי.

הדוח עוסק גם במגמות ותהליכים בנושאים ממוקדים, כגון החשש לכך שהיי-טק מתנתק מהמגמה העולמית, בריכוזיות ההיי-טק בקשר לנושאים ספציפיים (תוכנה ארגונית, פינטק וסייבר), בירידה במספר הסטארט-אפים שקמו ובהיקף הגיוסים שלהם, בתמורות בשוק העבודה, ובהשלכות השינויים הטכנולוגיים שעל הפרק כגון טכנולוגיות הבינה המלאכותית.

לבסוף, הדוח מציג תכנית אסטרטגית על מנת שישראל תשמור על עמדתה כמובילת חדשנות עולמית, הנשענת על ארבעה מוקדי פעילות, שעיקרם אלה: (1) זיהוי מגמות עתידיות וניתוב משאבים שווקים חדשים שבהם עתיד להיות ביקוש לטכנולוגיות חדשות; (2) גיוון ענף ההיי-טק מבחינה דמוגרפית וגיאוגרפית; (3) ייצור תמריצים שיעודדו יזמות ומתן מעטפת לחברות עם פוטנציאל חדשנות גבוה וסיכון גבוה; (4) פיתוח גישה רגולטורית שתאפשר הטמעת חדשנות במגזרים הציבוריים והפרטיים, ויצירת "ארגזי חול" אשר יקנו יתרון תחרותי להיי-טק המקומי.

[קישור לדוח רשות החדשנות](#)

2.3 הפיקוח על הבנקים משיק מערכת בסביבת ענן לניהול פניות הציבור ובקורות צרכניות

2.3

ביום 21.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה בדבר השקת מערכת חדשה (CRM) בסביבת ענן, לניהול פניות הציבור ובקורות צרכניות. על פי ההודעה, המערכת מרכזת את כלל הפניות ליחידה לפניות הציבור ולבקרה צרכנית בפיקוח על הבנקים, ומאפשרת התקשרות רב-ערוצית עם הפונים לפיקוח ועם התאגידים המפוקחים. המידע שנאסף במערכת והכלים שפותחו לניתוחו, מאפשרים התייעלות וקבלת תמונה רחבה אודות הליקויים העולים בפעילות המערכת הבנקאית.

[קישור להודעת הפיקוח על הבנקים](#)

2.4 הנגשת נתוני הדוחות הכספיים של המערכת הבנקאית באתר בנק ישראל

2.4

ביום 22.6.2023 פרסם בנק ישראל הודעה בדבר הנגשת הדוחות הכספיים של המערכת הבנקאית באתר בנק ישראל. בהודעה נכתב כי במסגרת סל הכלים שמנגיש בנק ישראל לציבור הרחב ומינוף יכולות הנגשת המידע, באתר האינטרנט החדש של בנק ישראל עלה לוח נוסף, המציג באופן בהיר ונוח את עיקרי נתוני הדוחות הכספיים של הבנקים יחד עם נתוני סך המערכת הבנקאית, המאפשר שליפה נוחה לצורך תחקור נתונים.

[קישור לכרסום בנק ישראל](#)

2.5 טיטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא בנקאות בתקשורת

2.5

ביום 5.7.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 בנושא בנקאות בתקשורת. בטיטת החוזר הוסבר, כי לאור השינויים בסביבת הריבית והאינפלציה בתקופה האחרונה, ובמטרה לעודד את התחרות במערכת הבנקאית, לשפר את הוגנות המערכת כלפי לקוחותיה בקשר עם מוצרים ושירותים שונים, להנגיש ללקוחות מידע בנושאים בנקאיים, ולאפשר פניה נוחה ומהירה ללקוחות עם הצעות ערך משמעותיות בתחום הפיקדונות והאשראי, תוקן סעיף 29 להוראה כך שניתן יהיה לפנות לכלל הלקוחות באמצעות מסרונים לרבות מסרון קולי, וזאת ללא צורך בכריתת הסכם בנקאות בתקשורת.

התיקון יחול על ההודעות ללקוחות אשר עוסקות, בין היתר, בנושאים הבאים: (1) עידוד לקוחות להם יתרת עובר ושב חיובית מעל רף מסוים, להסטת כספיהם לאפיקים נושאי ריבית כדאיים יותר או לאפיקים אשר יקטינו את סך תשלומי הריבית המשולמים על ידי הלקוח לתאגיד הבנקאי; (2) סיוע של התאגיד הבנקאי לנוטלי משכנתאות הנמצאים או הצפויים להיקלע לקשיים.

משלוח הודעות ללקוחות התאגיד הבנקאי על פי התיקון המוצע, במקרה שבו הלקוח אינו צד להסכם בנקאות בתקשורת, יהא מותנה בכך שהפנייה תיעשה בשים לב למאפייני הלקוחות השונים ובהתאם למדיניות שתיקבע על ידי התאגיד הבנקאי, ובכפוף לכך שמשלוח ההודעות ייעשה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 בנושא "משלוח הודעות בתקשורת".

תחולה: התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: תחילת התיקונים להוראה החל מיום פרסומם, והם יעמדו בתוקפם למשך שנה ממועד זה.

[קישור לטיטת החוזר](#)

חידושים ועדכונים ברגולציה בתחום נותני שירותים פיננסיים ונותני שירותי מידע

2.6

עדכון לנוהל רישוי מתן שירותי פיקדון ואשראי על ידי מוסדות לגמילות חסדים

- ביום 17.5.2023 עדכנה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון את נוהל הרישוי למתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית על ידי מוסדות לגמילות חסדים. ולהלן תיאור עיקרי השינויים:
- מועד ההגשה הסופי של בקשות הרישוי על ידי מוסדות לגמילות חסדים הפועלים מתוקף היתר המשך עיסוק מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, נדחה ליום 30.6.2023 (המועד חלף);
  - נוהל הרישוי בנוסחו המקורי מיום 22.9.2023 הופרך לשני נהלי רישוי שונים – האחד נוהל רישוי עבור יחיד, והשני נוהל רישוי עבור תאגיד (חל"צ או עמותה);
  - הוסרה הדרישה להמצאת אישור ניהול תקין מרשם ההקדשות/העמותות, לפי העניין;
  - דוחות כספיים – בנוסח הקודם ניתן היה להגיש דוחות כספיים עבור השנה שקדמה לשנה שבה הוגשה בקשת הרישוי, או לשנה שקדמה לה (כלומר 2021-2022). בנוסח החדש ניתן להגיש רק את הדוחות שקדמו לשנה שבה הוגשה בקשת הרישוי (כלומר 2022 או עדכני יותר);
  - מדיניות פיקדונות – נוספה דרישה לתיאור סוגי הפיקדונות בנהל הפיקדונות;
  - מדיניות ניהול נכסים – נוספה דרישה להגשת נוהל נפרד בנושא ניהול נכסים (אופן קבלת תרומות או הפקדות/הלוואות ואופן החזקת הכספים במוסדות פיננסיים והפרדתם מנכסי מבקשת הרישוי).
  - נוספה דרישה לצירוף הסכמי לקוח;
  - הוסרה דרישה לצירוף אישור עורך דין בקשר לנהלי בקשת הרישוי.
- נהלי רישוי אלה מחליפים את נוהל הרישוי מיום 22.9.2022.**

[קישור לנוהל רישוי עבור תאגיד](#)

[קישור לנוהל רישוי עבור יחיד](#)

חוזר הוראות למקורות מידע פיננסי שהם גופים מוסדיים

ביום 26.6.2023, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון פרסמה חוזר הוראות למקורות מידע שהם גופים מוסדיים. החוזר פורסם על רקע חוק שירות מידע פיננסי, במסגרתו נתן שירות מידע מקבל מידע פיננסי אודות לקוח מאת מקורות המידע ובהתאם להסכמת הלקוח. באמצעות המידע הפיננסי נתן השירות יכול להציע ללקוח שירותים שונים, ובין היתר ריכוז מידע פיננסי והעברתו לאדם אחר לשם קבלת הצעות להתקשרות עבור הלקוח, השוואת עלויות, ייעוץ בדבר התנהלות כלכלית ועוד.

על פי החוזר, בשלב היישום הראשון לאסדרת התחום, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון פרסמה הוראות לנותני שירות מידע פיננסי, לרבות גופים שהם גופים מוסדיים, הקובעות את הכללים החל משלב הגשת בקשה לקבלת אישור נתן שירות מידע פיננסי, ועד להוראות החלות על הגופים המפוקחים בעלי אישור נתן שירות מידע פיננסי.

כעת, הרשות נערכת לקראת יישום השלב השני לאסדרת התחום כאמור, במסגרתו יידרשו מקורות המידע לאפשר גישה למידע פיננסי אודות "סל אשראי", אשר יכלול בין השאר פירוט לעניין יתרת האשראי, הריבית והעמלות שהוסכמו לעניין האשראי, מועדי פירעונם וקיום שעבודים שניתנו כנגד האשראי. בהמשך לכך, החוזר פונה אל מקורות מידע פיננסי שהם גופים מוסדיים, ובו מפורטות הפעולות הנדרשות והחובות לצורך היישום של הוראות חוק שירות מידע פיננסי בהקשר של מקורות מידע שהם גופים מוסדיים. יישום ההוראות ייעשה תוך כדי שילוב של טכנולוגיות חדשות ובפרט באמצעות הטמעת טכנולוגיית API להעברת מידע, והסתמכות על סטנדרט קבוצת ברלין כפי שפרסם בנק ישראל, אשר נועדה לייצר סביבה טכנולוגית דומה ככל הניתן, ולהקל על כלל השחקנים בשוק המידע הפיננסי לפתח שירותים ומוצרים חדשים המבוססים על גישה מהירה וקלה למידע עדכני ואמין.

תחולה: מקורות מידע שהם גופים מוסדיים.

תחילה: הוראות החוזר ייכנסו לתוקף ביום 14.11.2023, למעט ההוראה בנושא הקמת סביבת ניסוי טרם עלייה לאוויר של גרסה חדשה עבור נתן שירות מידע פיננסי, אשר תחל כ-30 ימים עובר למועד כאמור.

[קישור לחוזר](#)

עדכונים וחיידושים ברגולציה בנושא שיתוף נתוני אשראי

2.7

חוזר לתיקון הוראה בנושא ממשל תאגידי של לשכות אשראי

ביום 29.6.2023 פרסם הממונה על שיתוף נתוני אשראי חוזר לתיקון הוראה מס' 302 בנושא ממשל תאגידי. במסגרת התיקון להוראה, נוספו דרישות לעניין תפקידי הדירקטוריון ואופן פעילותו, הרכבו, נהלי וסדרי עבודתו, דיוניו, וכן תנאי כשירות לכהן כדירקטור בלשכת נתוני אשראי, לרבות החובות שיחולו עליו במהלך כהונתו.

כמו כן, נוספו להוראה דרישות שונות לעניין התחומים שהמנהל הכללי יהיה אחראי להם והנושאים שההנהלה תטפל בהם, וכן לעניין כשירות המבקר הפנימי, חיזוק מעמדו העצמאי והבלתי תלוי בעסקי הלשכה, מחויבותו לעקוב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוחותיו ובדוחות הממונה, וכן דיווחים שהוא נדרש להגיש לדירקטוריון, לרבות, דוח אודות סיכום פעילות הביקורת הפנימית במהלך השנה שחלפה.

תחולה: לשכות האשראי.

תחילה: 3 חודשים מיום פרסום החוזר באתר האינטרנט של מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל, למעט הוראות לעניין ניסיון דירקטור כחלק מתנאי כשירותו, שמועד תחילתן כ- 9 חודשים מיום הפרסום.

[קישור לחוזר](#)

חוזר לתיקון הוראה ללשכות אשראי בנושא ניהול סיכונים והוראה בנושא נספחים

להוראת דיווח ללשכות אשראי

ביום 29.6.2023 פרסם הממונה על שיתוף נתוני אשראי חוזר לתיקון הוראה מס' 303 בנושא ניהול סיכונים, ותיקון להוראה מס' 308A בנושא נספחים להוראות דיווח ללשכות אשראי.

במסגרת התיקון להוראה נוספו דרישות לניהול ובקרת הסיכונים בלשכת האשראי מתוך ראייה משולבת להגדרת מסגרת ניהול סיכונים בלשכה, למיני מנהל סיכונים ולמיני ממונה ציות, ופירוט החובות שיחולו עליהם, וכן בוצעו תיקונים בחובות החלות על הדירקטוריון וההנהלה בהקשר לניהול הסיכונים בלשכה.

בנוסף, בוצעו התאמות בדרישות הדיווח לממונה על שיתוף נתוני אשראי בהתייחס לאירוע משמעותי בתחום ניהול הסיכונים בו התממשו סיכונים או כמעט התממשו סיכונים, וזאת בדומה לדרישות הדיווח החלות על לשכת אשראי בהתייחס לאירוע משמעותי בתחום ניהול המידע והגנתו.

תחולה: לשכות האשראי.

תחילה: 6 חודשים מיום פרסום החוזר באתר האינטרנט של מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל.

[קישור לחוזר](#)

חוזר בנושא התקנת תשתית לדיווח של מקור מידע, תחזוקתה ותפעולה השוטף

ביום 29.6.2023 פרסם הממונה על שיתוף נתוני אשראי תיקון לחוזר מיום 23.10.2029 (מס' 07-18) בנושא התקנת תשתית לדיווח של מקור מידע, תחזוקתה ותפעולה השוטף. מטרת החוזר היא להסדיר את אופן התקנת תשתית התקשורת שתחבר בין מקור מידע מדווח לבין מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל, בהתאם לחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016. כמו כן, החוזר קובע הנחיות וכללים באשר לתחזוקת תשתית זו ותפעולה השוטף, זאת, בין השאר, בהתאם לסמכות הממונה.

תחולה: מקורות המידע.

תחילה: מיום פרסום החוזר באתר האינטרנט של מערכת נתוני אשראי.

[קישור לחוזר](#)

3 ניהול סיכונים וממשל תאגידי

3.1 הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים

ביום 12.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה העוסקת בעקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים. ההוראה נועדה לקדם גישה מבוססת עקרונות לשיפור ניהול סיכונים האקלים, והיא מותאמת ומבוססת על המסמך שפרסמה ועדת באזל ביוני 2022 שכותרתו "עקרונות לניהול אפקטיבי ולפיקוח על סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים". המסמך גובש לאחר בחינת יוזמות פיקוחיות המיושמות על ידי רשויות שונות המופקדות על היציבות הפיננסית וגופים בינלאומיים אחרים, ולאחר עריכת ניתוח של סיכונים האקלים הרלוונטיים. ההוראה כוללת שנים-עשר עקרונות המספקים הנחיות לבנקים בנושאי ממשל תאגידי, בקרה פנימית, הלימות הון ונזילות, ניהול סיכונים, ניטור ודיווח, שילוב בניהול סיכונים מסורתיים (סיכונים אשראי, שוק, נזילות, סיכון תפעולי וסיכונים אחרים) וניתוח תרחישים.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: בתוך 24 חודשים מיום פרסום ההוראה.

[קישור לחוזר](#)

3.2 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא נהלים למתן הלוואות לדיור

ביום 23.5.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדיור. על פי טיוטת החוזר, מטרת התיקונים לשפר את תהליך ביצוע פירעון מוקדם של הלוואה לדיור, לרבות באמצעות הלוואה מתאגיד בנקאי אחר או ממלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי, ואלה עיקרם:

- לווה יוכל להודיע על כוונתו לבצע פירעון מוקדם של הלוואה באופן מקוון ובטלפון, וכן לקבל את המידע והמסמכים הנדרשים בדרכים המקובלות, לרבות באופן מקוון, בהתאם לבחירת הלווה, בכפוף למאפשר שמירה והדפסה;
- אגב תהליך מחזור הלוואה באמצעות הלוואה מתאגיד בנקאי אחר, הלווה יוכל לבחור אם להודיע על כוונתו לבצע פירעון מוקדם ישירות לתאגיד הבנקאי המקורי, או באמצעות התאגיד הבנקאי החדש;
- הלווה לא יידרש להגיע לסניף הבנק המקורי לשם קבלת המסמכים הנדרשים בתהליך מחזור הלוואה, ומסמכים אלו יועברו על ידי התאגיד הבנקאי המקורי ישירות אל התאגיד הבנקאי החדש.

תחולה: התאגידים הבנקאיים.

תחילה: שנה מיום פרסום החוזר בנוסחו הסופי.

[קישור לטיטוטת החוזר](#)

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים ופרסום קובץ שאלות ותשובות

3.3

ביום 29.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים, ובו עיקרי העדכון הבאים:

- **תיקון הגדרת "איש קשור" בקשר לתאגיד בנקאי השולט בתאגיד בנקאי** – סיפא לסעיף 3(ו) להוראה (הגדרות איש קשור לתאגיד בנקאי), קובעת כי תאגידים שההשקעה בהם אינה מהותית ואשר התאגיד הבנקאי אינו שולט בהם, יוחרגו מהגדרת "איש קשור". התיקון שנעשה רלוונטי למקרה של תאגיד בנקאי הנשלט בידי תאגיד בנקאי אחר. במקרה כזה, תאגיד שהתאגיד הבנקאי השולט אינו שולט בו ושההשקעה בו בידי התאגיד הבנקאי השולט אינה מהותית, לא ייחשב "איש קשור" לעניין התאגיד הבנקאי הנשלט.
- **תיקון הגדרת "איש קשור" בקשר לחברת בת** – לעניין איש קשור בסעיף 3(ד1) להוראה, תכללנה מתוך כלל החברות העונות על הגדרת חברות מוחזקות עיקריות של התאגיד הבנקאי, רק חברות העונות להגדרת "חברה בת".
- **הרחבת הפטור מחובת דיון בנושא עסקאות עם אנשים קשורים** – הוחלט להרחיב ולפטור את הוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים או ועדת הביקורת, מחובת הדיון בכל סוגי העסקאות שביצע התאגיד הבנקאי עם חברות בקבוצה הבנקאית שנתנות שירותים אך ורק לו.
- **תיקון לסעיף 9 להוראה** – בסעיף 9 הוסרה הדרישה כי "תאגיד בנקאי יגיש לפיקוח על הבנקים רשימה של כל האנשים הקשורים לו וציון חבות של כל איש קשור בהתאם למתכונת הדיווח המפורטת בהוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים".
- **עדכון קובץ שאלות ותשובות** – לצד החוזר פורסם קובץ שאלות ותשובות עדכני.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: התיקונים להוראה ייכנסו לתוקף ביום פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

[קישור לקובץ שאלות ותשובות](#)

טיטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

3.4

ביום 13.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, במסגרתה הוארך תוקף החרגת מגבלת החבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי.

בחוזר מס' ח-2567-06 מיום 1.8.2018, ניתנה החרגה קצובה בזמן (עד ליום 1.8.2023) ביחס לחבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי, הקובעת מגבלת חבות עד לשיעור של 15% מהונו העצמי של התאגיד הבנקאי. על פי התיקון להוראה, מוצע להאריך תקופה זו כך שעד ליום 31.12.2024, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי, לא תהיה כפופה למגבלת "קבוצת לווים בנקאית" ולא תיכלל במגבלה המצרפית של לווים גדולים.

תחולה: התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: ביום פרסום החוזר הסופי.

[קישור לטיטת החוזר](#)

קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון אשראי

3.5

ביום 29.6.2023 פרסם קובץ שאלות ותשובות המבטאות את עמדתו ופרשנותו המחייבת של המפקח על הבנקים בנושא ניהול סיכון אשראי, ובהתייחס להוראות הבאות: הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי", מס' 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים", מס' 313 בנושא "מגבלת על חבות של לווים ושל קבוצת לווים", מס' 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", מס' 323 בנושא "מגבלות על מימון עסקאות הוניות" ומס' 327 בנושא "ניהול הלוואות ממונפות".

[קישור לקובץ שאלות ותשובות](#)

3.6 טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי וקובץ שאלות ותשובות נלווה

3.6

ביום 1.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333 בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי.

התיקון להוראה מוצע על רקע המסמך המעודכן של ועדת באזל מחודש אפריל 2016 "Interest rate risk in the banking book", אשר כולל הנחיות מפורטות בנוגע לאופן ניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי (דרישות איכותיות), וכן שינוי באופן שבו המפקח על הבנקים מזהה בנקים חריגים לעניין חשיפה לסיכון ריבית בתיק הבנקאי (מספר זעזועים סטנדרטיים האומדים את החשיפה של השווי הכלכלי של ההון ואת החשיפה של הכנסות הריבית נטו).

בהתאם לכך, בטיוטת החוזר מוצעים שינויים ועדכונים להוראה הקיימת שמטרתם לאמץ את מסמך ועדת באזל.

בנוסף, ביום 24.5.2023 פורסמה טיוטת קובץ שאלות ותשובות להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333 כאמור, ובה ריכוז של עמדות מסוימות לגבי יישום ההוראה.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: ביום 31.12.2024.

[קישור לטיטת החוזר](#)

[קישור לטיטת קובץ שאלות ותשובות](#)

3.7 חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא חשבונות משותפים

3.7

ביום 11.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 בנושא "חשבונות משותפים – תנאי היוותרות בחיים וטיפול בחיובים קיימים לאחר פטירה".

מטרת העדכון להוראה הן להגביר את רמת המודעות של שותפים בחשבון לקיומו של תנאי היוותרות בחיים בהסכמי פתיחת חשבון ולמשמעויותיו, על מנת שתחולתו או אי תחולתו תעלה בקנה אחד עם רצונם של השותפים לחשבון, באשר לזכויות הנותר בחיים לפעול בחשבון במקרה של פטירה של מי מהם, וכן להקל על הנותר בחיים לטפל בחיובים קיימים באמצעי תשלום שהונפקו לשימוש השותף שנפטר.

בהתאם לכך נוספו להוראה העדכונים הבאים:

- הנחיות בעניין תנאי "היוותרות בחיים" בחשבון משותף;
- הנחיות בנוגע לחיובים קיימים באמצעי תשלום שהונפקו לשותף שנפטר;
- חובות לקיום בקרה על סעיפי ההוראה;
- הוראת מעבר לפיה על התאגידים הבנקאים לפנות באופן חד פעמי אל כל בעלי החשבונות המשותפים הקיימים (בתוך 6 חודשים), שלא בחרו שהתנאי יחול לגביהם, על מנת להסב את תשומת ליבם לנושא ולברר את צרכיהם, וככל שנדרש, לסייע להם בעריכת שינוי בקבוע בהסכמים בעניין זה. עוד הובהר, כי על התאגידים הבנקאיים לתת מענה לכל בקשה של השותפים בעניין עריכת שינוי כאמור, בכל עת.

תחולה: התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי.

תחילה: 12 חודשים מיום פרסום ההוראה.

[קישור לחוזר](#)

4 שוק ההון

תיקון לתקנון הבורסה בנושא הסדרת תחומי הפעילות המותרים לחש"בים במטבעות ווירטואליים

4.1

ביום 4.5.2023 פורסם תיקון לחלק הראשון לתקנון הבורסה וההנחיות על פיו בנושא הסדרת תחומי הפעילות המותרים לחברי בורסה שאינם בנקים - במטבעות ווירטואליים, ובו עיקרי השינויים שלהלן:

- הגדרת מטבעות ווירטואליים - נוספה הגדרה חדשה של מטבעות ווירטואליים ומשמעותה בפועל, צמצום סוגי המטבעות הווירטואליים שחברי הבורסה רשאים לספק שירותים בגינם - קרי ביטקוין ואיתריום בלבד. המשמעות היא צמצום בהיקף ההכרה הניתנת בקשר למטבעות ווירטואליים, למטבעות העיקריים בשוק;
- הגדרת נכסים פיננסיים - תוקנה הגדרת "נכסים פיננסיים" על ידי הוספת "מטבעות ווירטואליים", דהיינו ביטקוין ואיתריום לסל הנכסים הפיננסיים, בצד ניירות ערך, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, וכסף מזומן.
- שירותי משמורת - נוספה האפשרות למתן שירותי משמורת על נכסים ווירטואליים על ידי חברי בורסה שאינם בנקים, כחלק מתחומי הפעילות המותרים על פי תקנון הבורסה. מתן שירות זה כפוף לאישור מנכ"ל הבורסה.
- מגבלות סכום תפעולי לצורך חישוב ההון העצמי הדרוש - נוספו שיעורי סכום סיכון תפעולי (שיעורי פעילות בנכסים מסוגים מסוימים על פיהם נקבע שיעור ההון העצמי הדרוש מחבר הבורסה) גם לגבי פעילות במטבעות ווירטואליים).

• [קישור לתיקון תקנון הבורסה](#)

רשות ניירות ערך מפרסמת אזהרה לציבור המשקיעים מפני העברת כספים לחשבון מתווך פיננסי לא מפוקח

4.2

ביום 3.4.2023 פרסמה רשות ניירות ערך אזהרה לציבור המשקיעים מפני העברת כספים לחשבון מתווך פיננסי לא מפוקח. לדברי הפרסום, האזהרה מתפרסמת נוכח אירועים, בהם משקיעים במיזמים לא מפוקחים, העבירו כספים לחשבון של מתווך פיננסי שאינו מפוקח ושאינו בעל היתר לצורך ניהולם, לכאורה, בחשבונותיו. אירועים אלה הביאו לתלונות, לפיהן כי המשקיעים לא קיבלו את כספם חזרה. עוד נאמר כי מעבר לסימני האזהרה המוכרים, לגביהם רשות ניירות ערך שבה ומתריעה - פרסום האזהרה בעת זו מתייחס לשני מאפיינים בולטים בקרב התלונות שהתקבלו ברשות ניירות ערך:

- מאפיין ראשון - פנייה של גורמים שאינם מפוקחים המציגים עצמם כמנהלי השקעות, מומחים להשקעות קריפטו, ברוקרים ועוד. כמו כן, גורמים אלו, עלולים להציג עצמם כמתווכים פיננסיים בעלי רישיון, כאשר בפועל מדובר על מתווכים פיננסיים שאינם בעלי רישיון או שלא קיבלו היתר מרשות ניירות ערך או מרגולטור פיננסי רלוונטי בארץ ובחו"ל.

נורת אזהרה: על משקיע לחשווד כאשר הוא נתקל במקרה בו מתווך פיננסי מציג את עצמו כגורם מפוקח, אך לא ניתן לאתר אותו ברשימת הגורמים המפוקחים באתרים של רשויות הפיקוח הרלוונטיות בישראל.

- מאפיין שני - קשור בהצעה למשקיעים להעביר את כספם לחשבון של המתווך הפיננסי שאינו בעל רישיון ושאינו מפוקח, לכאורה, לצורך ניהול ההשקעה. ניתן לראות כי מרבית ההצעות מסוג זה מגיעות מהרשתות החברתיות, חלקן בעברית וחלקן בשפות אחרות המדוברות בישראל (רוסית, צרפתית, אנגלית וערבית). כמו כן, הצעות אלו עשויות להפנות את הציבור לאתרים שנראים כמו אתרים של בתי השקעות, ברוקרים או זירות סוחר בחו"ל.

נורת אזהרה - הצעה להעברת כספים למתווך פיננסי לא מפוקח עלולה להתברר כהונאה.

• [קישור לפרסום](#)

רשות ניירות ערך פרסמה הצעה להקמת קרנות כספיות חדשות בעלות שקיפות ונגישות מוגברת

4.3

ביום 13.6.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הצעה להתייחסות הציבור, להקמת קרנות כספיות חדשות ב'שוק הכסף', בעלות שקיפות ביחס לתשואה הצפויה והגדלת הנגישות של כלל הציבור למוצר.

רשות ניירות ערך הסבירה, כי הרקע לפרסום בכך שקיים ארביטראז' רגולטורי בתיווך מוצרי שוק הכסף, המקשה על הציבור בבחירת המוצר המתאים ביותר עבורו, ולכן קיימת חשיבות למתן נגישות לכלל מוצרי שוק הכסף באופן שווה על מנת שהמשקיע יוכל למצוא את הברירות העומדות בפניו.

במסגרת זו נבחנו מספר חלופות של מנגנונים המוכרים בעולם לפיתוח שוק הכסף, כאשר בשלב זה הוחלט להתמקד בפיתוח קרנות כספיות חדשות, תחום אשר מצוי באחריות רשות ניירות ערך וניתן לקדם אותו באופן מהיר (יחסית) עבור הציבור. הרעיון העומד בבסיס פיתוח קרנות כספיות אלו הוא שילוב של וודאות ושקיפות המאפיינים את הפיקדון, והרחבה של ערוצי ההפצה שלהן, על פי המאפיינים הבאים:

- **תקופת ההשקעה בקרן** - השקעה לתקופה מוגדרת מראש;
- **סוג נכסי ההשקעה** - השקעה בנכסים סולידיים בלבד בעלי דירוג אשראי גבוה והתאמת מגבלות ההשקעה לתקופת ההשקעה המוגדרת;
- **תשואה צפויה** - הצגת תשואה צפויה לתקופת ההשקעה המוגדרת;
- **הרחבת חובת ייעוץ ללא רישיון** - הסרת חובת ייעוץ השקעות ברישיון לגורמים מסוימים שיוגדרו, ומצויים תחת פיקוח רשות ניירות ערך במישרין או בעקיפין, ובכך תורחב הנגישות של הציבור לקרנות הכספיות בטווח פדיון של עד שנה. הסרת חובת ייעוץ ברישיון, תתאפשר אודות למאפיינים הברורים של קרנות כספיות אלו בתחום שוק הכסף אשר הלכה למעשה משקפים ללקוח בירור צרכים מובנה.
- **תגמול** - הסדרת מודל תגמול למתווכי השקעות.

להלן עיקרי ההבדלים הצפויים בעקבות השינויים (מתוך פרסום רשות ניירות ערך):

פיקדון	קרן כספית חדשה (מועדים קבועים)	קרן כספית, נכון להיום	נזילות
בהתאם לתנאי הפיקדון	בהתאם לתנאים שייקבעו בתשקיף	יומית	
בהתאם לריבית המוצעת למשקיע בעת הרכישה	טרם ההשקעה תחושב ותוצג תשואה צפויה בהתאם להרכב הנכסים הצפוי בקרן.	לא ניתן לדעת טרם ההשקעה	תשואה
ללא חובת ייעוץ	ללא חובת ייעוץ	תוסר חובת ייעוץ	ייעוץ השקעות ברישיון
15% נומינאלי	25% רווח הון ריאלי	25% רווח הון ריאלי	מיסוי

[קישור לפרסום](#)

תיקון להוראה לבעלי רישיון לייעוץ, שיווק וניהול תיקי השקעות בנושא שירותים באמצעים טכנולוגיים

4.4

ביום 26.3.2023 פרסמה רשות ניירות ערך הצעה לתיקון להוראה לבעלי רישיון לייעוץ השקעות, לשיווק השקעות ולניהול תיקי השקעות, בקשר למתן שירותים תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים.

מטרת ההוראה אשר נכנסה לתוקף בשנת 2016, הייתה להתאים את אופן היישום של הוראות חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 מקום בו מתן השירותים נעשה תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים, על מנת לאפשר פעילות זו תוך הבטחת שמירה על טובת הלקוחות. ההוראה באה להבטיח כי הלקוח מודע להבדלים הנוצרים בקבלת השירותים בדרך זו לעומת קבלתם באופן אישי, כפי שהיה נהוג בעבר.

פרסום ההוראה נועד לתת מענה לגורמים שונים המעניקים שירותים על פי החוק, והמעוניינים לאמץ חידושים טכנולוגיים לצורך שכלול, שיפור והוזלת השירותים, על רקע נגישותו הגבוהה של הציבור לרשת האינטרנט, עם השימוש הנרחב שנעשה בה כאמצעי למתן שירותים שונים.

בשנים שעברו מאז כניסת ההוראה לתוקף, הצטברו אצל סגל רשות ניירות ערך תובנות ולקחים ביחס לכללים האמורים בהוראה. לאור תובנות אלה, מוצע כעת לערוך שינויים בהוראה, הנוגעים לשני נושאים – תיקונים בפרק ה' להוראה, העוסק בשירות איתותים, ותיקונים בפרק ו' להוראה, העוסק במסחר חברתי.

[קישור לתיקון להוראה](#)

הגנת הפרטיות והגנת הצרכן

5

גילוי דעת של הרשות להגנת הפרטיות בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות

5.1

ביום 14.7.2023 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות. על פי הרשות להגנת הפרטיות, בעת האחרונה קיימת מגמה הולכת וגוברת של בתי עסק הדרושים מהלקוח למסור את מספר תעודות הזהות שלו, לצורך מתן שירות. בעקבות העברת המידע שנתפס בעיני הציבור כרגיש, הרשות להגנת הפרטיות מביעה את עמדתה בהתחשב ברגישות המידע ובהיקפו.

גילוי הדעת סוקר את עמדת הרשות להגנת הפרטיות ביחס ללגיטימיות ולחוקיות של דרישות אלו, בהתחשב לרגישות המידע והיקפו, כאשר להלן יפורטו עיקרי עמדת הרשות המוצגים במסמך:

- יש להתייחס למספר תעודות זהות כאל מידע מוגן לפי חוק הגנת הפרטיות, כך גם לצילום תעודת זהות.
- יש להימנע מלדרוש צילום של תעודת הזהות כולה, למעט במקרים חריגים בהם כלל המידע אשר מופיע על גבי תעודת הזהות - דרוש לשם מתן השירות.
- ככל שבכוונת בית העסק לבקש מלקוח למסור צילום תעודת הזהות לצורך קבלת שירות או מוצר, עליו לציין זאת בפני הלקוח טרם השלמת הליך הרכישה. זאת, גם כאשר הדרישה מבוצעת בפועל על ידי חברת השליחויות הפועלת מטעמו של בית העסק. בנוסף, על בית העסק לפרט בפני הלקוח האם חלה עליו חובה חוקית למסור את המידע או שמסירת המידע תלויה ברצונו ובהסכמתו, המטרה שלשמה מבוקש המידע, למי יימסר המידע ומטרות המסירה.
- ככל שאדם מבקש להסתיר פרטים מסוימים בעת צילום תעודת הזהות שלו, ופרטים אלו אינם נדרשים לשם מתן השירות, יש לאפשר לו להסתירם.
- טרם שמירת צילום תעודת זהות במאגרי החברה, יש להשחיר את כלל פריטי המידע שאינם נחוצים לשם מתן השירות.
- ככל שמספר תעודת הזהות התבקש לצורך זיהוי הלקוח בעסקה ספציפית, והמספר נמסר על ידי הלקוח למטרה זו, אין לעשות בו שימוש למטרות אחרות.

גילוי הדעת מספק הנחיות בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות היכן שלא קיימת חובה חוקית בהתאם להוראות דין קונקרטיים בנושא, עבור בית העסק.

[קישור לגילוי הדעת](#)

5.2 הצעות לתיקוני חקיקה בנושא הגנה על צרכנים

הערות	עיקרי הצעת החוק	שם הצעת חוק
על רקע שינויים מאקרו-כלכליים כדוגמת שיעורי האינפלציה	מוצע לחייב תאגיד בנקאי ליידע את לקוחותיו שהנם בעלי יתרת זכות פנויה בחשבון העובר ושב, העולה על עשרת אלפים שקלים חדשים, או על כל סכום משמעותי אחר שיקבע המפקח על הבנקים, ולספק ללקוחות אלה מידע מלא אודות מוצרי ההשקעה הבנקאיים המוצעים על ידו, ותנאיהם.	הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – יידוע על חלופות השקעה), התשפ"ג–2023;
	<ul style="list-style-type: none"> • חובת הענקת מועד פירעון נוסף לפירעון מוקדם של הלוואה לדיור בתשלום עמלה תפעולית בלבד. • מוצע לקבוע כי במקרה של פירעון מוקדם לפני מועד הפירעון הנוסף, עמלת היוון התשלומים תחושב לפי מועד זה ולא לפי מועד הפירעון האחרון של הלוואה, שהרי במועד הפירעון הנוסף הלוואה ממילא זכאי לפרוע את הלוואה בעלות של עמלה תפעולית בלבד. • בהלוואה לדיור שבה מספר מסלולים, כאשר ישנם הפרשי היוון שליליים במסלול אחד מבין אלה שמרכיבים את הלוואה, (כלומר החישוב הכלכלי מעלה שבגין אותו מסלול הלוואה מגיע ללווה זיכוי מהתאגיד הבנקאי, שכן הריבית כעת גבוהה יותר), התאגיד הבנקאי אינו מקזז את ההפרש השלילי מעמלת היוון התשלומים שהלווה נדרש לשלם בגין הפרשי היוון חיוביים במסלול אחר. • מוצע שלא תיגבה עמלת פירעון מוקדם במקרה בו הלווה מבקש לבצע "מיחזור משכנתה" – קרי החלפת הלוואה אחת באחרת – אצל אותו תאגיד בנקאי. • מוצע כי במקרה בו נפרעת הלוואה ונתרה שנה או פחות עד מועד הפירעון הנוסף או מועד הפירעון האחרון, לא יגבה התאגיד הבנקאי עמלת היוון תשלומים. • מוצע לחייב את נגיד בנק ישראל לדווח באופן שנתי לוועדת הכלכלה של הכנסת על סך עמלות הפירעון המוקדם שנגבו ועל סך הפרשי ההיוון השליליים שלא קוזזו על ידי תאגידים בנקאיים בשנה שחלפה, זאת במטרה להגביר את השקיפות בנוגע לתחרותיות בשוק הבנקאות וכן לקדם בחינה עיתית של המודל הקיים. 	הצעת חוק לתיקון פקודת הבנקאות (הגבלת עמלת פירעון מוקדם בהלוואה לרכישת דירה), התשפ"ג–2023;
	על פי המוצע, נגיד בנק ישראל יקבע כללים לעניין שיעור הריבית שמשלם תאגיד בנקאי ללקוחותיו, לרבות בשל פיקדונות ויתרת כספים בחשבון העובר ושב. כללים כאמור יכול שיתייחסו לעניין לציבור לקוחות מסוים כגון משקי הבית ועסקים קטנים או רק בהתקיים תנאי ריבית או תנאי שוק מסוימים, לפי שיקול דעתו של הנגיד.	הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – כללים לעניין שיעורי ריבית ללקוחות), התשפ"ג–2023;

הערות	עיקרי הצעת החוק	שם הצעת חוק
<p>על רקע שינויים מאקרו-כלכליים כדוגמת המגמות שחלו בשיעורי האינפלציה</p>	<ul style="list-style-type: none"> מוצע לחייב את הבנקים ואת המנפיקים להודיע ללקוח על שינוי או סיום תכנית הטבות בנקאיות אשר ניתנה לתקופה קצובה. מוצע לקבוע כי הודעה כאמור תישלח ללקוח באופן אפקטיבי אודות שינוי או סיום תכנית ההטבות, ולצד זאת ללקוח יתאפשר להודיע, במעמד קבלת הודעה כאמור, על רצונו לסיים את ההתקשרות במועד שינוי או סיום תכנית ההטבות, לצד גישה נוחה ומיידית להעלאת מסמכים אשר יאפשרו לו להמשיך ליהנות מתוכנית ההטבות, ככל שניתנת לו האפשרות. 	<p>הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – שינוי או סיום תוכנית הטבות בנקאית), התשפ"ג–2023;</p>
	<p>מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק ולהגדיל את מספר השיקים המסורבים הדרושים כדי להכריז על לקוח כלקוח מוגבל, ומוצע לתקן את סעיף 10, כך שניתן יהיה לבקש מבית המשפט שיבטל הבאת שיקים במניין השיקים שסורבו בתנאי שמתקיימות נסיבות מיוחדות לסירוב.</p>	<p>הצעת חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון – הקלות בהגבלת חשבון), התשפ"ג–2023;</p>
	<p>מטרת הצעת החוק היא להתמודד עם פערי המידע הקיימים בין הדרך בה הלקוחות תופסים את עלות השירותים הבנקאיים שהם צורכים לבין עלותם בפועל. מוצע לחייב את התאגידים הבנקאיים להציג את המידע בדבר העלויות שהלקוחות משלמים מדי חודש באופן מרוכז, בולט ונגיש באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי או ביישומון, תוך הצגת שני מספרים: סכימה של סך העמלות וסכימה של סך הריביות עבור השימוש בשירותי התאגיד הבנקאי בחודש שחלף.</p>	<p>הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – מסירת מידע על עמלות וריביות), התשפ"ג–2023;</p>
	<p>מטרת הצעת החוק היא להבטיח כי העלייה בריבית בנק ישראל תתבטא גם בעליית הריבית שהבנקים משלמים על פיקדונות של הציבור, או לחילופין לא תגולגל במלואה לריבית על הלוואות לציבור. לפיכך, מוצע לקבוע כי תאגיד בנקאי ישלם ריבית על יתרת זכות בחשבון פיקדון של לקוח, ולהסמיך את נגיד בנק ישראל לקבוע שההפרש בין ריבית שגובה הבנק על הלוואות מלקוחותיו לריבית שנותן הבנק על פיקדונות לא יעלה על 50%.</p>	<p>הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – ריבית על כספי פיקדונות), התשפ"ג–2023;</p>
	<p>מוצע לקבוע הסדר המחייב את הבנקים לשלם ללקוחותיהם ריבית על יתרות זכות בחשבונם. בשנים עברו חלק מהבנקים שילמו ריבית זו, ונראה שיש לחדש נוהג זה כיום ולקבוע אותו כחובה בחוק. תיקון זה עשוי לעודד את לקוחות הבנקים למחוק את יתרת החוב בחשבונם כדי לזכות בריבית על יתרת זכות.</p>	<p>הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – ריבית על יתרת זכות), התשפ"ג–2023;</p>
<p>-----</p>	<p>על פי דברי ההסבר לחוק, בדומה לחברות ההייטק המסורתיות, גם בתעשיית המטבעות דיגיטליים הדרך הנוחה ביותר לתגמל את העובדים היא באמצעות מתן מטבעות דיגיטליים של החברה לעובדים, כאשר אותו תמריץ, הקושר בין העובד למקום העבודה לאורך זמן ואשר מעודד את העובדים לרצות בהצלחת החברה המעסיקה, מתקיים גם כאן. לפיכך, מוצע לתקן את סעיף 102 לפקודה, כך שיתווסף סעיף קטן (ז) ולפיו הטבת המס תוענק גם עבור הקצאת מטבעות דיגיטליים לעובדים.</p>	<p>הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (פטור ממס במכירת מטבעות דיגיטליים לתושבי חוץ ובהקצאת מטבעות דיגיטליים לעובדים), התשפ"ג–2023;</p>

6 איסור הלבנת הון

6.1 הצעת חוק איסור הלבנת הון בנושא מתן סמכות פיקוח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על נותני שירותים פיננסיים

6.1

בחודש יוני 2023 הונחה על שולחן מליאת הכנסת הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון – מתן סמכות פיקוח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על נותני שירותים פיננסיים), התשפ"ג-2023.

ההצעה עוסקת בסקטור נותני שירותים פיננסיים, אשר כולל את נותני שירותי האשראי, נותני שירותי פיקדון ואשראי, נותני שירות בנקס פיננסי וגורמים נוספים, אשר כפי שהוסבר בהצעת החוק, הינם בעלי סיכונים הלבנת הון ומימון גבוהים במיוחד, כפי שמתקף בממצאי סקר סיכונים לאומי של מדינת ישראל בתחום הלבנת הון משנת 2017, וכן תיקוף סקר הסיכונים הלאומי משנת 2021.

על פי דברי ההסבר לחוק, מלאכת הפיקוח על נותני שירותים פיננסיים בהיבטי איסור הלבנת הון, נתון כיום למפקח על נותני שירותים פיננסיים שמונה לפי חוק שירותים פיננסיים מוסדרים. אולם, על אף הסיכון הגבוה להלבנת הון בסקטור זה, היקף הביקורות בתחום בפועל אינו מספק, כפי שאף עולה מדוח הביקורת של ארגון ה-FATF, מצב דברים זה מקשה על גופים פיננסיים אחרים, כגון תאגידים בנקאיים, לנהל את הסיכונים במסגרת פעילותם הפיננסית מול נותני השירותים הפיננסיים.

על כן, כדי להבטיח פיקוח הולם על סקטור נותני השירותים הפיננסיים בהתאם לרמת הסיכון בפעילותם, מוצע להקנות לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור סמכות פיקוח מקבילה בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור, בקשר לנותני שירותים פיננסיים.

עוד נאמר, כי מתן סמכות פיקוח מקבילה תאפשר את הגברת הפיקוח בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, תוך ניצול מומחיות הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בתחום זה, לצד ההיכרות הרחבתית המעמיקה שלה עם הסקטורים השונים ועם מתכונת ביצוע ביקורות בתחום איסור הלבנת הון.

תחולה: נותני שירותי אשראי, נותני שירותי פיקדון ואשראי, נותני שירות בנקס פיננסי וגורמים נוספים שייקבעו.

[קישור להצעת החוק](#)

6.2 תיקון לחוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא סיכוני הלבנת הון ומימון טרור אצל נותני שירותים פיננסיים מוסדרים

6.2

ביום 24.4.2023 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון תיקון לחוזר ניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור אצל נותני שירותים פיננסיים מוסדרים. בתיקון לחוזר בוטלה חובת הדיווח לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון על מקרים מיוחדים אשר דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור במסגרת חובות הדיווח על פי צווי איסור הלבנת הון.

תחולה: הוראות החוזר יחולו על בעלי רישיון למתן אשראי, מתן שירות בנקס פיננסי ומפעיל מערכת לתיווך באשראי.
תחילה: הוראות החוזר יחולו מיום פרסומו.

[קישור לחוזר](#)

תיקון לחוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא התקשרות מרחוק עם מקבל שירות באופן מקוון

6.3

ביום 24.4.2024 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון תיקון לחוזר התקשרות מרחוק עם מקבל שירות באופן מקוון.

החוזר פורסם לראשונה ביום 8 בדצמבר 2020 ונכנס לתוקף החל ממועד פרסומו. החוזר קובע הוראות לעניין מילוי אחר חובות איסור הלבנת הון ומימון טרור באמצעות טכנולוגיות לזיהוי באופן מקוון של מקבל השירות. ביום 14.11.21 פורסמה טיוטת תיקון לחוזר התקשרות מרחוק עם מקבל שירות באופן מקוון שהחילה בין השאר את הוראות החוזר על נותני שירות בנכס פיננסי ממועד פרסום הטיוטה. התיקון לחוזר כולל תיקון לסעיף דיווח לממונה שיגיש נותן שירותים פיננסיים שמעוניין לבצע זיהוי מקוון וכן עדכון של הגדרת "נהנה" שבהגדרת "מקבל שירות".

תחולה: הוראות החוזר יחולו על נותן שירותים פיננסיים שחל על פעילותו צו נותני שירות בנכס פיננסי ונותני שירותי אשראי או צו מפעיל מערכת לתיווך באשראי, ובלבד שנותן השירותים הפיננסיים הוא תאגיד.

תחילה: הוראות החוזר יחולו מיום פרסומו למעט התיקון שבסעיף הדיווח לממונה, אשר יחול בתוך חודשיים מיום פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מפרסמת תרגום לעברית של דו"ח ה-FATF בנושא המאבק בנכספי כופרה

6.4

ביום 25.5.2023 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור תרגום לעברית של דוח ארגון ה-FATF בנושא המאבק בנכספי כופרה (Ransomware).

הדוח שפרסם ארגון ה-FATF מנתח את השיטות בהן עושים העבריינים שימוש בכדי להוציא אל הפועל את מתקפות הכופרה, כיצד מבוצעים תשלומי הכופר וכיצד מולבנות ההכנסות מפעילות זו. הדוח מציע מספר פעולות בהן יכולות מדינות לנקוט בכדי לסכל בצורה אפקטיבית הלבנת הון שמקורו במתקפות כופרה, וכן המלצות להגביר ולהרחיב את שיתופי הפעולה בין הרשויות, מעבר לאלו המתקיימים באופן מסורתי, כך שיכללו גם גורמי אבטחת סייבר ורשויות להגנה על הפרטיות.

ארגון ה-FATF פרסם גם רשימת אינדיקטורים פוטנציאליים ("דגלים אדומים") אשר יכולים לסייע לגורמים בסקטורים הציבורי והפרטי לזהות פעילויות החשודות ככאלו הקשורות למתקפות כופרה.

כעת מפרסמת הרשות תרגום לעברית של תקציר המנהלים של הדוח ושל רשימת הדגלים האדומים, מתוך מטרה להנגיש את עיקרי הדברים לגורמים בעלי עניין בישראל, ולעודד אותם לעיין בדוח המלא בשפה האנגלית.

[קישור לתקציר המנהלים המתורגם](#)

קול קורא להקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים

6.5

ביום 10.7.2023 פרסמה רשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור קול קורא לקבלת התייחסות ועמדות הציבור בעניין הקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים.

בפרסום צוין כי משרד המשפטים בוחן את הקמתו של מרשם בעלי שליטה סופיים בישויות משפטיות, במטרה להגביר את השקיפות בפעילותן של ישויות משפטיות בישראל ובכלל, ולסייע ולרשויות לאכיפת החוק להתחקות אחר העומדים מאחורי התאגיד, לצורך הגברת האפקטיביות של המאבק בפשיעה ובהלבנת הון ומימון טרור בפרט.

ניתן להגיש התחייסויות בנושא עד ליום 31.7.2023 (הפרטים בקישור).

[קישור מסמך עקרונות היסוד להתייחסות הציבור](#)

דוח הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא ניצול לרעה של ארגונים ללא כוונות רווח למטרות מימון טרור

6.6

בחודש מאי 2023 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, סקירה העוסקת בשימוש באלכ"רים (ארגונים ללא כוונות רווח) העוסקים בגיוס וחלוקה של כספים או משאבים למטרות ציבוריות-חברתיות, שלא למטרות רווח כלכלי – לצורך ביצוע פעולות הלבנת הון ומימון טרור.

בסקירה צוין כי שימוש באלכ"רים הוא אחת מהטיפולוגיות המרכזיות למימון טרור, ומניחוח של בקשות המידע לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בשנתיים האחרונות, עולה כי 16.5% מהן נגעו בפעילות המבוצעת על ידי עמותות.

במטרה לסייע לגופים מדווחים לאתר פעילות חריגה הקשורה בארגונים ללא כוונות רווח, המסמך מפרט דוגמאות של דיווחים בגין פעילות בלתי רגילה, לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, המתארים מקרים בהם התעורר חשד אצל הגוף המדווח מסיבות שונות הקשורות בפעילות האלכ"ר, כגון, העברת כספים חריגה לטובת אלכ"רים, שינוי שם האלכ"ר או מחקר גלוי על בעלי שליטה. כמו כן, הסקירה מפרטת "דגלים אדומים" אשר קיומו של אחד או יותר מהם עלול להצביע על פעילות הנחזית כפעילות של אלכ"ר לשם מימון טרור, אשר בגינה יש לשקול להעביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, דיווח על פעילות בלתי רגילה.

[קישור לדוח](#)

חוזר לתיקון הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור

6.7

ביום 11.6.2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור.

העדכון כולל הנחיות חדשות שמטרתן לתקן מספר פערים שעלו בדוח הביקורת שנערך על ידי ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force) שטרם תוקנו במסגרת ההוראה, שעיקרם להלן:

- הורחב הסדר הזיהוי שקבע המפקח על הבנקים, כך שיתאפשר שימוש באמצעי התשלום שהונפקו על ידי גוף פיננסי שאינו תאגיד בנקאי, ובהתאם לכך, נוספה ההגדרה של גוף פיננסי.
- צומצמה הדרישה לאימות פרטי הזיהוי של מבצע פעולה, לרבות מי שאינו רשום כבעל חשבון או מורשה חתימה במוסד הפיננסי, בעת קבלת העברה בינלאומית - רק למקרים בהם סכום ההעברה עולה על 5,000 ₪.
- נוספה הנחייה לפיה על תאגיד בנקאי לאמת את פרטי הזיהוי של מקבל השירות, בעת ביצוע העברות אלקטרוניות מחוץ לישראל בסך העולה על 5,000 ש"ח.
- נוספה הנחייה לפיה במצבים של מגבלות טכנולוגיות שמקורם, בין השאר, במערכות טכנולוגיות, בהם תאגיד בנקאי המקבל העברה בינלאומית שמקורה מחוץ לישראל, לא יכול להעביר את מסמך ההעברה, לתאגיד הבנקאי האחר אליו מיועדת ההעברה - עליו לשמור את מסמכי ההעברה לתקופה של שבע שנים לפחות ממועד ביצוע ההעברה.

תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.

תחילה: בתוך חודשיים מיום פרסום החוזר בקשר לעדכונים שפורטו לעיל, יתר העדכונים מיום פרסום החוזר.

[קישור לחוזר](#)

קובץ שאלות ותשובות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור לנותני שירותים פיננסיים

6.8

ביום 19.7.2023 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון קובץ שאלות ותשובות, זאת בהמשך לטיטה שפורסמה בסוף שנת 2022, בנושא יישום הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירות בנכס פיננסי ונותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"א-2021.

[קישור לקובץ שאלות ותשובות](#)

7 עדכונים רגולטוריים של הוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים ומועדי היישום:

מועד יישום לראשונה	שם ההוראה ותוכן השינוי
<ul style="list-style-type: none"> לוחות 06-07 החל מהדיווח ליום 30.6.2023; לוחות 08 החל מהדיווח ליום 31.12.2023 	<p>הוראת הדיווח לפיקוח על הבנקים מס' 825 "דוח חצי שנתי על חשיפה לסיכוני ציט"</p> <p>ביום 19.6.2023, פרסם בנק ישראל חוזר הכולל הוראות עדכניות בנושא הדיווח לפיקוח על הבנקים בנושא חשיפה לסיכוני ציט, שמטרתן לשמש ככלי נוסף למעקב אחר התפתחות הפעילות והסיכון במערכת הבנקאית.</p> <p>תחילה: תחולה: התאגידים הבנקאיים והסולקים.</p> <p>קישור לחוזר</p>

איילין טולדנו

שותפה, ראש תחום שירותים פיננסיים

03-6848120

etoledano@kpmg.com

יבגניה קרמר

פרינספל, ראש מחלקת רגולציה וניהול סיכונים

03-6848814

ekremer@kpmg.com

מחלקת רגולציה ב-KPMG, סומך חייקין, תחומי התמחות:

- ליווי ויעוץ בנוגע ליישום רגולציה פיננסית;
- ליווי בתהליך הרישוי של הפעילות הפיננסית;
- ליווי בתהליך הרישוי וכניסה לפעילות בחו"ל;
- סיוע בניטור שינויים רגולטוריים, בסקרים של הוראות הרגולטוריות בארץ ובחו"ל;
- יישום הוראות בתחום ניהול הסיכונים;
- יישום דרישות הדיווח לרשויות הרגולטוריות השונות;
- סיוע מקצועי בסוגיות רגולטוריות מורכבות והעברת הדרכות.

לקבלת ייעוץ רגולטורי ועדכוני רגולציה פיננסית בישראל [ניתן ללחוץ כאן](#)
או לפנות לאנשי הקשר שלכם ב-KPMG סומך חייקין.

kpmg.co.il

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הצרכים הייחודיים של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את עדכניות המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

KPMG International והישויות המסונפות אליה אינם מספקים שירותים ללקוחות. לאף פירמה חברה אין סמכות לחייב או לקשור את KPMG International, כל ישות הקשורה אליה או פירמה אחרת החברה ברשת, מול צדדים שלישיים, ול- KPMG International או כל ישות קשורה אליה אין סמכות לחייב או לקשור כל פירמה החברה ברשת מול צדדים שלישיים.

© KPMG 2023 סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל- KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

השם והלוגו של KPMG הינם סימנים מסחריים אשר השימוש בהם נעשה תחת רישיון של הפירמות החברות העצמאיות בארגון KPMG העולמי.